

Številka: 018-149/2025-30

Datum: 14. 4. 2026

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011 s sprem.; v nadaljevanju: ZPVPJN), v senatu mag. Zlate Jerman, kot predsednice senata, ter Igorja Luzarja in Andraža Žvana, kot članov senata, v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »*SN kabelski pribor – ločljivi konektorji*«, na podlagi zahtevka za revizijo vlagatelja TELMA TRADE, d.o.o., Motnica 13, Trzin, ki ga po pooblastilu zastopa Godec Černeka Nemeč, odvetniška družba, o.p., d.o.o., Železna cesta 14, Ljubljana (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika Elektro Maribor, d.d., Vetrinjska ulica 2, Maribor (v nadaljevanju: naročnik), dne 14. 4. 2026

odločila:

1. Zahtevku za revizijo se ugodi tako, da se v celoti razveljavi postopek oddaje javnega naročila »*SN kabelski pribor – ločljivi konektorji*«.
2. Vlagatelju se na njegov račun vrne preostali znesek založenega predujma za izvedbo dokaza s strokovnjakom v višini 2.800,00 EUR.
3. Naročnik je dolžan vlagatelju povrniti stroške pravnega varstva v višini 15.538,10 EUR v roku 15 dni od prejema tega sklepa, po izteku tega roka pa z zakonskimi zamudnimi obrestmi do plačila. Višja stroškovna zahteva vlagatelja se zavrne.

Obrazložitev:

Obvestilo o predmetnem javnem naročilu, ki ga naročnik oddaja po postopku naročila male vrednosti, je bilo objavljeno na portalu javnih naročil dne 24. 10. 2025, pod št. objave JN008434/2025-SL3/01.

Vlagatelj je dne 12. 11. 2025 vložil zahtevek za revizijo, v katerem zatrjuje nezakonitost posameznih določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, zaradi česar zahteva razveljavitev teh določb. Vlagatelj zahteva tudi povrnitev stroškov pravnega varstva.

1. Vlagatelj najprej zatrjuje, da naročnik zahteva, da je ponujeno blago testirano po veljavnem standardu SIST HD 629.1 S3 in ne dopušča blaga, za katerega je bil izveden tipski preizkus v skladu s prejšnjo verzijo standarda, tj. standard SIST HD 629.1 S2. Za takšno omejitev ne obstajajo objektivno utemeljeni razlogi, saj standard SIST HD 629.1 S3 predhodno izvedene tipske teste (tj. teste, izvedene po prejšnjem standardu) šteje za enakovredne oz. šteje tako blago za enakovredno in skladno s standardom SIST HD 629.1 S3. Novi standard namreč, ob soglasju med dobaviteljem in kupcem in/ali ustreznim organom za ugotavljanje skladnosti, če se izvede ocena morebitnih dodatnih tipskih preizkusov, ki jih je treba opraviti, dopušča priznanje skladnosti na podlagi tipskih testov, izvedenih po prejšnji verziji standarda. Skladno s standardom SIST HD 629.1 S3 za blago, za katerega je že bil narejen tipski test po prejšnji verziji standarda, ni treba ponavljati uspešno izvedenega tipskega testa, v kolikor ni prišlo do zamenjave materiala, dizajna ali proizvodnega procesa, ki bi lahko vplivali na karakteristike delovanja. Postopek testiranja konektorjev po standardu SIST HD 629.1 S3 je (ostal) enak postopku testiranja po standardu SIST HD 629.1 S2, zato naročnik nima objektivno tehnično utemeljenega razloga, zaradi katerega kot skladnega s standardom SIST HD 629.1 S3 ne šteje blaga, ki je bilo testirano po prejšnji verziji standarda. Da naročnik za določitev sporne zahteve nima objektivno utemeljenega razloga, dokazuje tudi dejstvo, da je naročnik v letu 2024 (ko je že veljal novi standard) dopustil SN kabelski pribor, testiran po standardu SIST HD 629.1 S2. Poleg tega je v zadnji verziji GIZ tipizacije, objavljeni januarja 2024, kot tehnična smernica naveden standard SIST HD 629.1 S2. Vlagatelj v dokaz svojih navedb predlaga postavitve izvedenca.
2. Vlagatelj nadalje zatrjuje, da naročnik zahteva odvodnike prenapetosti razreda DH in ne dopušča prenapetostnih odvodnikov razreda SL, ki so po vseh karakteristikah boljši od zahtevanih prenapetostnih odvodnikov razreda DH. To zahtevo je naročnik na portalu javnih naročil utemeljeval z navedbami, da potrebuje odvodnike prenapetosti za uporabo v distribucijskem omrežju, vendar ta razlog ni strokovno in tehnično utemeljen, saj lahko naročnik za vgradnjo v distribucijsko omrežje uporabi in vgradi odvodnike prenapetostnega razreda DH kot tudi odvodnike prenapetostnega razreda SL. Odvodniki DH proizvajalca, katerega opremo namerava ponuditi vlagatelj, v nobenem tehničnem parametru ne prekašajo odvodnikov razreda SL istega proizvajalca, zato bi jih naročnik moral sprejeti. Vlagatelj v dokaz svojih navedb predlaga postavitve izvedenca.

Naročnik je dne 18. 11. 2025 zavrnil zahtevek za revizijo in zahtevo za povrnitev stroškov.

1. Naročnik navaja, da je zahteva po skladnosti z veljavnim standardom SIST HD 629.1 S3 zakonita, objektivno utemeljena in sorazmerna s predmetom javnega naročila. Neutemeljene so navedbe vlagatelja, da bi moral kot ustrezno sprejeti opremo, testirano po razveljavljenem standardu SIST HD 629.1 S2. Standard SIST HD 629.1 S2 ni vzporeden ali enakovreden standardu SIST HD 629.1 S3, razmerje med njima je hierarhično in časovno. Standard SIST HD 629.1 S3 je po skoraj triletnem prehodnem obdobju, ko sta veljala oba standarda in ki je bilo namenjeno izvedbi potrebnih testiranj in pridobitvi certifikatov o skladnosti z novimi standardom, nadomestil in razveljavil standard SIST HD 629.1 S2, ta pa je postal pravno neobstoječ dokument za dokazovanje skladnosti. Predmetno javno naročilo je bilo objavljeno tri leta po prenehanju veljavnosti starega standarda in šest let po objavi novega standarda, v tem času so se lahko udeleženci na trgu, vključno z vlagateljem, prilagodili novemu standardu. Standard SIST HD 629.1 S3 ne ustvarja pravice ponudnika, da v postopku javnega naročanja namesto zahtevanega dokazila o skladnosti z veljavnim standardom predloži dokazilo o skladnosti z razveljavljenim standardom (tj. standard SIST HD 629.1 S2). Vlagatelj se sklicuje na določbe standarda, ki urejajo vprašanja v postopku certificiranja in so namenjene lažjemu in ekonomičnemu prehodu na nove zahteve in ki ne morejo derogirati

pravil javnega naročanja, ki od ponudnika zahtevajo dokazovanje skladnosti z veljavno in zahtevano tehnično specifikacijo. Standard SIST HD 629.1 S3 možnost, da se skladnost z »zgodnejšim« standardom uporabi za uveljavljanje skladnosti s tem standardom, pogojuje s soglasjem kupca. Določba o »zgodnejšem« standardu se nanaša na še veljavno staro verzijo, ko sta v predhodnem obdobju veljala oba standarda, ne pa na razveljavljen standard. Podaja soglasja je diskrecijska pravica naročnika in ne njegova obveznost, naročnik pa v postopku javnega naročanja soglasja ne sme podati, saj bi s tem enega ponudnika neupravičeno postavil v boljši položaj od ponudnikov, ki zahtevo izpolnjujejo. Naročnik v postopku javnega naročanja ni certifikacijski organ in nima pooblastil, kot tudi ne strokovnega mandata, da bi presojal tehnično enakovrednost med različnimi verzijami standardov. Naloga naročnika je, da preveri, ali je ponudnik predložil veljavno dokazilo o skladnosti z vnaprej določeno tehnično zahtevo, kar je v konkretnem primeru standard SIST HD 629.1 S3. Namen klavzule »ali enakovredno« v postopku javnega naročanja je v spodbujanju konkurence in omogoča ponudnikom, da ponudijo proizvod, ki ne ustreza zahtevanemu standardu, če je proizvod skladen z drugim, vzporednim in veljavnim standardom, ni pa namen te klavzule v omogočanju uporabe zastarelih in razveljavljenih verzij istega standarda. Dopustitev uporabe razveljavljenega standarda bi porušila načelo pravne varnosti in enake obravnave ponudnikov, poleg tega bi odprla vprašanje, kateri razveljavljen standard je še dopusten. Neutemeljeno je vlagateljevo sklicevanje na Tehnično smernico GIZ TS-4, saj je bila le ta objavljena leta 2014 (in ne leta 2024, kot to zatrjuje vlagatelj), torej v času, ko je bil standard SIST HD 629.1 S2 edini veljavni standard. Tudi sicer pa interne tipizacije gospodarskega interesnega združenja ne morejo namestiti uradno veljavnih standardov. Neutemeljeno je sklicevanje vlagatelja na predhodne postopke javnega naročanja, saj je vsak postopek samostojen, tudi sicer pa dejstvo, da je bil v preteklosti dopuščen starejši standard, ne ustvarja pravic vlagatelja v tem postopku, kot tudi ne obveznosti naročnika, da vztraja pri tehnično preseženih rešitvah. Naročnik ocenjuje, da je postavitve strokovnjaka nepotrebna.

2. Naročnik navaja, da standard SIST EN 60099-4 ločuje med razredi odvodnikov glede na njihov namen - odvodniki razredov DL, DM in DH so namenjeni za uporabo v distribucijskih omrežjih, odvodniki razredov SL, SM in SH pa so namenjeni za postojno uporabo. Naročnik naroča odvodnike z namenom vgradnje v (12 kV in 24 kV) distribucijsko omrežje, zato je zahteva glede razreda DH tehnično pravilno, strokovno utemeljena in povezana s predmetom naročila. Standard SIST EN 60099-4 za sisteme napetosti $U_s \leq 52$ kV, kamor sodi naročnikovo distribucijsko omrežje, predvideva distribucijske odvodnike razreda DH, za katere določa komplet tipskih preizkusov, ki so prilagojeni obremenitvam v distribucijskem omrežju. Standard za odvodnike postajnega razreda določa drugačen, neenakovreden nabor preskusov. Ključna razlika je v zahtevah glede dielektrične trdnosti ohišja, poleg tega standard za odvodnike razreda DH predvideva preskus toplotne vzdržljivosti, za postajne pa preskus energijske vzdržljivosti. Vlagateljeve navedbe o »boljšem« razredu SL so zavajajoče, saj ni ključno, kateri razred je na splošno boljši, temveč kateri je ustrezen glede na specifičen namen. Tudi če bi imeli odvodniki razreda SL »superiorne« lastnosti, odvodniki SL ne izpolnjujejo ključnih zahtev po testiranju za distribucijsko rabo. Odvodnik razreda SL pomeni izdelek, ki ni tipsko preizkušen in certificiran za specifične obremenitve, ki prevladujejo v naročnikovem distribucijskem omrežju. Naročnik zavrača tudi sklicevanje vlagatelja na predhodne postopke in ocenjuje, da je postavitve strokovnjaka nepotrebna.

Naročnik je Državni revizijski komisiji dne 24. 11. 2025 odstopil dokumentacijo o postopku oddaje javnega naročila in pripadajočo dokumentacijo predrevizijskega postopka.

Vlagatelj v vlogi z dne 25. 11. 2025, s katero se je opredelil do navedb naročnika, vztraja pri revizijskih navedbah.

1. Vlagatelj navaja, da ne oporeka zahtevi, da mora ponujeni SN kabelski pribor ustrezati standardu SIST HD 629.1 S3 ali enakovrednemu, pač pa oporeka zahtevi, da morajo biti

ponujeni konektorji testirani v skladu s standardom SIST HD 629.1 S3, ker so konektorji, ki imajo opravljeni tipski test o skladnosti s standardom SIST HD 629.1 S2, upoštevaje, da se zahteve standarda SIST HD 629.1 S3 glede testiranja konektorjev niso spremenile ali zaostriale glede na standard SIST HD 629.1 S2, skladni tudi s standardom SIST HD 629.1 S3. Standard je zbir tehničnih lastnosti, ki je predmet standardizacije, zato ni ključno, ali je bil standard SIST HD 629.1 S2 razveljavljen in/ali nadomeščen, razen če je izkazana kvalitativna razlika v zahtevah blaga. Ker je s tipskim testom, opravljenim v skladu s standardom SIST HD 629.1 S2, izkazano, da ima blago tehnične lastnosti, ki so zahtevane v novem standardu SIST HD 629.1 S3, je nezakonita naročnikova zahteva, da kot ustrezno šteje le blago, ki ima opravljen tipski test po novem standardu. Čeprav je priznanje skladnosti z novim standardom na podlagi tipskih testov, ki so bili izdelani na podlagi prejšnjega standarda, mogoče le v soglasju s kupcem, pa mora naročnik v postopku javnega naročanja upoštevati določbe Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/2015 s sprem.; v nadaljevanju: ZJN-3) in ponudnikov ne sme diskriminirati brez strokovno utemeljenega razloga in ne sme postavljati nesorazmernih zahtev.

2. Vlagatelj nadalje navaja, da standard SIST EN 60099-4 ne definira namembnosti odvodnikov, temveč razlikuje razrede preskusnih zahtev glede na tipične pretežne obremenitve za posamezen namen. Ni ključno, v kateri razred je posamezen odvodnik uvrščen, saj razvrstitev v razrede ni namenjena za določitev izključne namenske rabe odvodnikov, temveč je bistveno, da odvodnik razreda SL izpolnjuje vse tehnične zahteve oz. obremenitve, predvidene za razred DH. Standard določa, da se postajni prenapetostni odvodnik lahko uporabi v distribucijskem sistemu oz. omrežju. Ohišje odvodnikov SL je preskušeno na višje dielektrične obremenitve, kot so jim izpostavljeni odvodniki v distribucijskem omrežju. Preskus prenesenega naboja sicer ni obvezen preskus za odvodnike razreda SL, ga pa proizvajalci običajno opravljajo kot dodaten test.

Državna revizijska komisija je vlagatelja (z dopisom št. 018-149/2025-7 z dne 8. 12. 2025) pozvala na predložitev listin, ki ju je priložil zahtevku za revizijo in sta v tujem jeziku, v overjenem prevodu v slovenski jezik, ter na predložitev standarda SIST HD 629.1 S2 in standarda SIST HD 629.1 S3 v slovenskem jeziku.

Vlagatelj je vlogi z dne 9. 12. 2025 priložil standard SIST HD 629.1 S2 v slovenskem jeziku, standard SIST HD 629.1 S3 v tujem jeziku, s pojasnilom, da slovenska verzija tega standarda ne obstaja, overjen prevod določb standarda SIST HD 629.1 S3, na katere se je skliceval, in overjen prevod listine »*Tabela Nexans*«. Vlagatelj je navedel, da sta predložena standarda avtorsko zaščiteni deli, ki sta lahko dostopna naročniku le v obsegu, ki je relevanten za odločitev.

Državna revizijska komisija je naročniku (z dopisom št. 018-149/2025-10 z dne 11. 12. 2025) v seznanitev in morebitno opredelitev posredovala vlogo vlagatelja z dne 9. 12. 2025 in overjen prevod listine »*Tabela Nexans*« ter ga pozvala na predložitev standarda SIST EN 60099-4 v slovenskem jeziku.

Naročnik v vlogi z dne 16. 12. 2025, kateri je priložil standard SIST EN 60099-4, vztraja pri navedbah in dodaja, da je zahteva glede razreda odvodnikov skladna tudi s strokovnimi podlagami in tipizacijami za uporabo v distribucijskem omrežju. Tipizacija distribucijskega omrežja ELES T-13 Gradnja montažnih transformatorskih postaj 20(10)/0,4 kV (v nadaljevanju tudi: Tipizacija ELES T-13) predvideva nameščanje prenapetostnih odvodnikov razreda DH. Naročnik opozarja, da tipizacija elektrodistribucijskega sistema operaterja kombiniranega prenosnega in distribucijskega elektroenergetskega omrežja (ELES) ni zgolj priporočilo, temveč predstavlja obvezen tehnični okvir.

Državna revizijska komisija je vlagatelju (z dopisom št. 018-149/2025-13 z dne 6. 1. 2026) v seznanitev in morebitno opredelitev posredovala vlogo naročnika z dne 16. 12. 2025 in izsek Tipizacije ELES T-13.

Vlagatelj v vlogi z dne 9. 1. 2026 navaja, da sklicevanje naročnika na tipizacijo distribucijskega omrežja predstavlja novoto, ki je v tem postopku ni dopustno upoštevati. Poleg tega tipizacija določa le minimalne zahteve za osnovne materiale in ne preprečuje uporabe druge, boljše opreme, ki zagotavlja najmanj enakovredno stopnjo varnosti in zanesljivosti delovanja, zato tipizacija ni ovira za sprejem odvodnikov razreda SL, kar potrjuje tudi dejstvo, da druga distribucijska podjetja (npr. naročnik Elektro Ljubljana) zahtevajo razrede DH ali bolje (SL, SM, SH). Tipizacija ELES T-13 za konkretno zadevo ni relevantna, saj naročnik ne naroča odvodnikov za uporabo na montažnih transformatorskih postaj 20(10)/0,4 kV, temveč za uporabo na napravah, izoliranih s plinom, za enožilne kable 12/20 kV in za vzporedno vezavo odvodnikov napetosti. Za to vrsto uporabe odvodnikov nobena tipizacija ne predvideva uporabe odvodnikov razreda DH.

Državna revizijska komisija je naročniku (z dopisom št. 018-149/2025-16 z dne 16. 1. 2026) v seznanitev in morebitno opredelitev posredovala vlogo vlagatelja z dne 9. 1. 2026.

Naročnik v vlogi z dne 20. 1. 2026 navaja, da je s tipizacijo ELES T-13 zgolj dodatno konkretiziral, da zahteva po DH odvodniku temelji na strokovnih podlagah. Naročnik vztraja, da sta razreda DH in SL različna razreda glede na namen uporabe in s tem povezane preskusne koncepte. Standard SIST EN 60099-4 in tipizacija distribucijskega sistema res določata minimalne zahteve, vendar ne v smislu splošne kakovostne hierarhije, temveč v smislu minimalnih preizkusnih in tehničnih zahtev za posamezni razred glede na njegov namen uporabe. Odvodniki razreda SL, nimajo opravljenega preizkusa toplotne vzdržljivosti po prenesenem naboju, zato ne izpolnjujejo minimalnih zahtev, ki jih standard določa za odvodnike razreda DH za uporabo v distribucijskem sistemu električne energije. Četudi naročnik odvodnike naroča tudi za uporabo na napravah, izoliranih s plinom, za enožilne kable 12/20 kV in za vzporedno vezavo odvodnikov napetosti, gre za uporabo v distribucijskem omrežju, za katere standard SIST EN 60099-4 določa uporabo distribucijskih razredov DH. Tipizacija ni vezana na posamezen objekt (montažno transformatorsko postajo), temveč izkazuje splošno tehnično usmeritev za uporabo opreme v distribucijskem sistemu. Naročnik še dodaja, da predmet spora ni vprašanje, ali so preskusni postopki po standardu SIST HD 629.1 S2 tehnično primerljivi s preizkusi po standardu SIST HD 629.1 S3, temveč vprašanje, ali je naročnik upravičen zahtevati skladnost z veljavno izdajo standarda.

Državna revizijska komisija je (na podlagi 34. člena ZPVPJN in prvega odstavka 36. člena ZPVPJN) s sklepom št. 018-149/2025-20 z dne 6. 2. 2026, odredila pridobitev strokovnega mnenja, za izdelavo katerega je določila Elektroinštitut Milana Vidmarja, zanj dr. S. P., I. K. in P. O. (v nadaljevanju: strokovnjak), vlagatelju pa je ob tem naložila plačilo predujma za izdelavo strokovnega mnenja.

Po plačilu predujma je Državna revizijska komisija z dopisom z dne 17. 2. 2026 strokovnjaku zastavila vprašanja, na katera je bilo potrebno odgovoriti v okviru strokovnega mnenja, ter mu posredovala dokumentacijo, potrebno za izdelavo mnenja.

Državna revizijska komisija je dne 17. 3. 2026 prejela strokovno mnenje, ki ga je dne 18. 3. 2026 posredovala vlagatelju in naročniku v morebitno opredelitev.

Naročnik se je do strokovnega mnenja opredelil z vlogo z dne 20. 3. 2026, v kateri navaja, da strokovno mnenje potrjuje njegova stališča glede zahteve po skladnosti ponujenih konektorjev z

veljavnim standardom SIST HD 629.1 S3. Strokovnjak je ugotovil, da obstajajo razlike med standardom SIST HD 629.1 S2 in standardom SIST HD 629.1 S3, v delu, ki se nanaša na kableske konektorje, kar potrjuje stališče, da standard SIST HD 629.1 S2 ni enakovreden standardu SIST HD 629.1 S3 in da dokazila o skladnosti, ki temeljijo na preizkusih po starem standardu, ne izkazujejo nujno skladnosti z veljavnim standardom. Ker vlagatelj v postopku ni predložil tipskih testov za opremo, ki bi jo želel ponuditi, ni izkazal, da je ta oprema enakovredna opremi, preizkušeni po standardu SIST HD 629.1 S3. Prav tako strokovno mnenje potrjuje, da je soglasje naročnika konstitutivni pogoj za kakršnokoli priznanje skladnosti z zgodnejšim standardom, katerega pa naročnik ni podal. Naročnik nadalje navaja, da strokovno mnenje v ključnih točkah, ki so odločilne za presojo zakonitosti zahteve glede razreda odvodnikov, potrjuje naročnikova stališča. Iz strokovnega mnenja izhaja, da standard SIST EN 60099-4 odvodnike razvršča v dve skupini, tj. distribucijske razrede (DL, DM, DH) in postajne razrede (SL, SM, SH), ter da sta preizkusna koncepta za distribucijske in postajne odvodnike ločena in neprimerljiva, posledično odvodnik razreda SL ne izkazuje ustreznosti za specifične obremenitve, ki so značilne za distribucijsko omrežje. Iz strokovnega mnenja sicer izhaja, da standard SIST EN 60099-4 v točkah 3.65 in 4.2 dopušča uporabo postajnih prenapetostnih odvodnikov v distribucijskem omrežju, vendar točka 4.2 standarda v konkretnem primeru ni relevantna, ker se nanaša na linijske odvodnike, ki niso predmet zadevnega javnega naročila, normativno izhodišče iz uvoda standarda pa ima prednost pred opombo točke 3.65 standarda. Dopustnost uporabe v standardu ne pomeni zahtevane enakovrednosti za namen javnega naročanja. Standard dopušča fizično možnost vgradnje SL odvodnika v distribucijsko omrežje, kar ne pomeni, da je glede na konkretne naročnikove potrebe odvodnik SL enakovreden odvodniku DH.

Vlagatelj se je do strokovnega mnenja opredelil z vlogo z dne 23. 3. 2026, v kateri navaja, da iz strokovnega mnenja izhaja, da sicer obstajajo razlike med standardom SIST HD 629.1 S2 in standardom SIST HD 629.1 S3 v delu, ki se nanaša na konektorje, vendar je možno, ob oceni potrebe po dodatnih preizkušanjih v konkretnem primeru in izvedbi teh dodatnih preizkusov (če se oceni njihova potrebnost) priznati skladnost opreme z novim standardom. To pomeni, da naročnik nima objektivno utemeljenega razloga, da šteje kot ustrezno le opremo, ki je bila testirana po standardu SIST HD 629.1 S3, ne pa tudi opreme, ki je bila testirana po prejšnjem standardu in so bili zanjo opravljeni morebitni dodatni potrebni testi. Naročnik bi moral namesto vztrajanja pri testiranju po standardu SIST HD 629.1 S3 dopustiti tudi opremo, testirano po starem standardu ob izpolnitvi pogojev iz strokovnega mnenja. V javnem naročanju je svoboda naročnika glede soglasja omejena s temeljnimi načeli javnega naročanja, vključno z načelom sorazmernosti. Vlagatelj nadalje navaja, da strokovno mnenje potrjuje utemeljenost zahtevka za revizijo v delu, ki se nanaša na razred odvodnikov.

Državna revizijska komisija je pri odločanju o zahtevku za revizijo pregledala dokumentacijo o postopku oddaje predmetnega javnega naročila, pri čemer je vpogledala v dosje predmetnega javnega naročila na portalu javnih naročil in dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila. Državna revizijska komisija je nadalje vpogledala v listinsko dokumentacijo, ki sta jo v postopku pravnega varstva predložila vlagatelj in naročnik. Državna revizijska komisija je, kljub nasprotovanju naročnika, na predlog vlagatelj odredila pridobitev strokovnega mnenja. Med strankama so namreč, kot bo to pojasnjeno v nadaljevanju, sporna dejstva v zvezi z uporabo oziroma vsebino standarda SIST HD 629.1 S2, standarda SIST HD 629.1 S3 in standarda SIST EN 60099-4, Državna revizijska komisija pa s strokovnim znanjem, potrebnim za ugotovitev navedenih dejstev ne razpolaga. Državna revizijska komisija strokovnjaku ni zastavila vprašanja, ali je v Tehnični smernici za material in dobavo Pribor za kable 12/20/24 kV kot referenčni dokument naveden standard SIST HD 629.1 S2, saj je odgovor na to vprašanje med strankama nesporen, potrjen pa je tudi z vpogledom v listinsko dokumentacijo, kot tudi ne vprašanja, ali imajo odvodniki prenapetosti razreda SL v primerjavi z odvodniki prenapetosti razreda DH na splošno, in konkretno odvodniki proizvajalca Nexans, kakšne tehnične lastnosti, zaradi katerih niso

primerni za zaščito distribucijskih omrežij oz. za zaščito distribucijskih omrežij niso enakovredni odvodnikom razreda DH, saj odgovor na to vprašanje, kot bo pojasnjeno v nadaljevanju, ni pravno odločilno za odločitev o predmetnem sporu. Državna revizijska komisija je vlagatelj dokazni predlog z zaslišanjem zakonitega zastopnika vlagatelja zavrnila, saj vlagatelj želi z njim dokazati, da izvaja dejavnost, ki je predmet izpodbijanega sklepa – slednje je izkazano že z vpogledom v izpis iz sodnega registra za vlagatelja, ki ga je vlagatelj priložil zahtevku za revizijo, zato je v tem delu izvedba tega dokaznega predloga nepotrebna. Poleg tega želi vlagatelj z zaslišanjem zakonitega zastopnika vlagatelja dokazati, da pri njem niso podani izključitveni razlogi, da izpolnjuje vse pogoje in tehnične zahteve, razen zahtev, ki jih izpodbija, vendar pa vlagatelju za priznanje aktivne legitimacije v smislu prve alineje prvega odstavka 14. člena ZPVPJN (še) ni bilo treba predložiti ponudbe, kar tudi pomeni, da se v tej fazi postopka še ne ugotavlja, ali so pri vlagatelju podani izključitveni razlogi in ali izpolnjuje vse pogoje in tehnične zahteve, razen zahtev, ki jih izpodbija.

Po pregledu navedene dokumentacije ter po preučitvi navedb vlagatelja, naročnika in pridobljenega strokovnega mnenja, je Državna revizijska komisija odločila, kot izhaja iz izreka tega sklepa, iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.

Med vlagateljem in naročnikom je spor glede vprašanja, ali je naročnik pri oblikovanju tehničnih specifikacij kršil določbe ZJN-3.

Naročnik predmet javnega naročila opiše s tehničnimi specifikacijami, s katerimi opredeli zahtevane značilnosti naročenih gradenj, storitev ali blaga (druga poved iz prvega odstavka 68. člena ZJN-3). V primeru javnih naročil blaga ali storitev tehnične specifikacije pomenijo specifikacijo v dokumentu, ki opredeljuje zahtevane značilnosti proizvoda ali storitve, kot so ravni kakovosti, okoljskih in podnebnih vplivov, zahteve v zvezi z oblikovanjem, prilagojenim vsem uporabnikom (vključno z dostopnostjo za invalide), ter ocenjevanje skladnosti, zahteve v zvezi z delovanjem, uporabo proizvoda, varnostjo ali dimenzijami, vključno z zahtevami v zvezi s proizvodom glede imena, pod katerim se prodaja, izrazoslovjem, simboli, preizkušanjem in preizkusnimi metodami, pakiranjem, označevanjem, uporabo znakov, navodili za uporabnike, proizvodnimi postopki in metodami na posamezni stopnji življenjske dobe blaga ali storitve, ter postopki ocenjevanja skladnosti (23. točka prvega odstavka 2. člena ZJN-3).

Tehnične specifikacije naročnik, skladno s prvim odstavkom 68. člena ZJN-3, navede v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. Naročnik določi tehnične specifikacije na enega izmed načinov, določenih v petem odstavku 68. člena ZJN-3, in sicer v smislu zahtev glede delovanja ali funkcionalnosti, s sklicevanjem na tehnične specifikacije in standarde ali v kombinaciji obeh načinov. »Standard« v skladu s 24. točko prvega odstavka 2. člena ZJN-3 pomeni tehnično specifikacijo, ki jo sprejme priznani organ za standardizacijo za večkratno ali stalno uporabo, s katero skladnost ni obvezna, kot je to na primer evropski standard, kar pomeni, da ga sprejme evropska organizacija za standardizacijo in je na voljo javnosti.

Naročnik oblikuje tehnične specifikacije ob upoštevanju 68. člena ZJN-3, ki v četrtem odstavku določa, da morajo slednje vsem gospodarskim subjektom zagotavljati enak dostop do postopka javnega naročanja in neupravičeno ne smejo ovirati odpiranja javnih naročil konkurenci.

Iz navedenih določb izhaja, da pravila javnega naročanja določajo, kako naj naročnik nabavi blago, ne določajo pa, kaj naj naročnik nabavi in torej ne določajo, katero blago sme nabaviti. Glede na ZJN-3 je naročnik pri ugotavljanju svojih potreb in pri postavljanju tehničnih specifikacij načeloma samostojen, kar pomeni, da tehnične zahteve določi ob upoštevanju lastnih potreb in pričakovanj glede na predmet javnega naročila. Pravila javnega naročanja ga pri tem zavezujejo, da tehnične zahteve določi na način, ki zagotavlja konkurenco med ponudniki in njihovo

enakopravno obravnavo (5. in 7. člen ZJN-3), hkrati pa mora zahteve določiti v obsegu, ki je potreben in sorazmeren z naravo, vsebino, namenom in obsegom predmeta naročila (8. člen ZJN-3).

V tej zvezi gre pojasniti, da vsaka zahteva, ki jo določi naročnik, vpliva na krog gospodarskih subjektov, ki lahko pridobijo javno naročilo, saj že po naravi stvari razlikuje med gospodarskimi subjekti, ki jo lahko izpolnijo, in gospodarskimi subjekti, ki je ne morejo. Nekateri gospodarski subjekti namreč že zaradi svojega položaja, statusa, velikosti, izkušenj, znanj ipd. ne izpolnjujejo kakega izmed teh elementov (npr. pogoji in zahteve) ali pa na trgu ponujajo le predmete z določenimi lastnostmi in ne tudi tistimi, kot jih je naročnik določil v tehničnih specifikacijah. Vendar namen ZJN-3 ni, da bi preprečil vsakršno razlikovanje med gospodarskimi subjekti, temveč le tisto, ki ni skladno z njim (npr. arbitrarno razlikovanje). ZJN-3 naročniku tako ne prepoveduje določitev zahtev, s katerimi se omejuje konkurenca in razlikuje med ponudniki, temveč mu prepoveduje zgolj določitev takšnih zahtev, s katerimi se neupravičeno omejuje konkurenca in neupravičeno razlikuje med ponudniki. Naročniki so v postopkih oddaje javnih naročil tako upravičeni postavljati zahteve, ki imajo za posledico razlikovanje ponudnikov, vendar le iz razlogov, ki so neposredno povezani s predmetom javnega naročila in so objektivno opravičljivi. Ni pa dopustno razlikovanje ponudnikov glede na kriterije, ki niso objektivno opravičljivi in pomenijo zlasti krajevno, predmetno ali osebno diskriminacijo, s čimer je določen gospodarski subjekt bodisi postavljen v bistveno slabši položaj bodisi je privilegiran, ne da bi za to obstajali utemeljeni razlogi. Naročnik lahko torej v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila določi tudi tehnične zahteve, ki jih lahko izpolni samo omejeno število ponudnikov, vendar pa mora biti razlikovanje med ponudniki (ki lahko ponudijo zahtevano opremo in ponudniki, ki zahtevane opreme ne morejo ponuditi) neposredno povezano s predmetom javnega naročila ter objektivno opravičljivo. Ob tem gre pojasniti, da je naročnik tisti, ki je v postopku pravnega varstva (pod pogojem, da najprej vlagatelj izpolni t. im. trditveno-dokazno breme in v zahtevku za revizijo zatrjuje ter dokaže dejstva, ki kažejo na to, da naročnik objektivno opravičljivih razlogov za določitev izpodbijanih zahtev ni imel) dolžan jasno in konkretizirano navesti razloge, ki po njegovem mnenju predstavljajo objektivno opravičljive razloge, povezane s predmetom javnega naročila, za določitev izpodbijanih zahtev.

V obravnavanem primeru je naročnik tehnične specifikacije za blago, ki je predmet konkretnega javnega naročila, določil v ponudbenem predračunu, ki je del dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. Iz ponudbenega predračuna izhaja, da naročnik v konkretnem primeru naroča konektorje in SN odvodnike prenapetosti.

Glede konektorjev

Naročnik je v ponudbenem predračunu (del Tehnični pogoji) zahteval, da SN kabelski pribor (med drugim) ustreza standardu SIST HD 629.1 S3 ali enakovrednem standardu. Ob tem si je naročnik pridržal pravico, da pred izbiro od ponudnika zahteva predložitev kopije poročil o opravljenih tipskih preizkusih v skladu z navedenim standardom. Naročnik je na portalu javnih naročil, po večkratnem zavzemanju zainteresiranega gospodarskega subjekta, da se prizna tudi veljavnost tipskih testov, izvedenih po standardu SIST HD 629.1 S2, pojasnil, da bo kot ustrezen štel SN kabelski pribor testiran po veljavnem standardu SIST HD 629.1 S3 (glej vprašanja in odgovore, objavljene na portalu javnih naročil dne 27. 10. 2025 ob 7.25, dne 29. 10. 2025 ob 10.05, in dne 6. 11. 2025 ob 8.08 in 8.09).

Upošteva se navedeno gre ugotoviti, da naročnik zahteva, da SN kabelski pribor (med drugim) ustreza standardu SIST HD 629.1 S3 ali enakovrednem standardu, kar ponudniki izkažejo s tipskimi testi, izvedenimi po standardu SIST HD 629.1 S3, medtem ko naročnik ne dopušča izkazovanja skladnosti ponujenega blaga s standardom SIST HD 629.1 S3 s tipskimi testi,

izvedenimi po standardu SIST HD 629.1 S2. Glede na navedeno gre pritrditi vlagatelju, da naročnik blaga, ki ni bilo testirano po standardu SIST HD 629.1 S3, četudi bi to bilo skladno z vsemi tehničnimi zahtevami iz tega standarda, ne bo štel za ustreznega.

Vlagatelj v postopku pravnega varstva ne nasprotuje zahtevi, da morajo biti ponujeni konektorji skladni s standardom SIST HD 629.1 S3, pač pa nasprotuje zahtevi naročnika, da mora biti SN kabelski pribor testiran po veljavnem standardu SIST HD 629.1 S3 oz. da ponudniki skladnost s standardom SIST HD 629.1 S3 lahko izkažejo (izključno) s tipskimi testi, izvedenimi na podlagi tega standarda, ne pa tudi s tipskimi testi, izvedenimi na podlagi standarda SIST HD 629.1 S2. Vlagatelj namreč zatrjuje, da bi naročnik, upošteva, da že standard SIST HD 629.1 S3 dopušča, da se skladnost s standardom SIST HD 629.1 S2 uporabi za ugotavljanje skladnosti s standardom SIST HD 629.1 S3, in upošteva, da med zahtevami standarda SIST HD 629.1 S2 in standarda SIST HD 629.1 S3 ni vsebinskih razlik v relevantnem delu za blago, ki je predmet konkretnega naročila, moral omogočiti, da ponudniki skladnost s standardom SIST HD 629.1 S3 izkažejo s tipskimi testi, izvedenimi na podlagi standarda SIST HD 629.1 S2 oz. bi moral kot ustrezne konektorje šteti tudi konektorje, ki so bili testirani skladno s standardom SIST HD 629.1 S2. Zmotne so zato navedbe naročnika, da *»predmet spora ni vprašanje, ali so preskusni postopki po standardu SIST HD 629.1 S2 tehnično primerljivi s preizkusi po standardu SIST HD 629.1 S3, temveč vprašanje, ali je naročnik upravičen zahtevati skladnost z veljavno izdajo standarda«*. Ravno nasprotno, predmet spora ni vprašanje, ali naročnik upravičeno zahteva skladnost ponujenih konektorjev s standardom SIST HD 629.1 S3, saj vlagatelj tej zahtevi ne nasprotuje, pač pa je predmet spora vprašanje, ali naročnik upravičeno zahteva, da ponudniki skladnost ponujenega izdelka s standardom SIST HD 629.1 S3 izkažejo izključno s tipskimi testi, izvedenimi v skladu s standardom SIST HD 629.1 S3, in ne dopušča, da ponudniki skladnost ponujenih konektorjev s standardom SIST HD 629.1 S3 izkažejo s tipskimi testi, izvedenimi v skladu s standardom SIST HD 629.1 S2.

Upošteva navedeno in upošteva vlagateljevo trditveno podlago je treba v nadaljevanju presoditi, ali ima naročnik objektivno opravičljive razloge, povezane s predmetom javnega naročila, da ne dopušča izkazovanja skladnosti ponujenega blaga s standardom SIST HD 629.1 S3 s tipskimi testi, izvedenimi po standardu SIST HD 629.1 S2.

Državna revizijska komisija najprej pojasnjuje, da vlagatelj s sklicevanjem na drug postopek javnega naročanja istega naročnika za enak predmet ne more izkazati naročnikovih kršitev pri oblikovanju sporne zahteve. Kot navaja naročnik, čemer pritrjuje tudi vlagatelj v vlogi z dne 25. 11. 2025, vsako javno naročilo predstavlja ločen, tj. samostojen in neodvisen postopek, ki se presoja neodvisno od drugih postopkov javnega naročanja. Naročnik tudi ni vezan na svoja pretekla ravnanja oz. zahteve v drugem (primerljivem) postopku javnega naročanja. Ravnanje naročnika v drugem postopku javnega naročanja zato ne more biti relevantno za presojo zakonitosti naročnikovega ravnanja v tem postopku oddaje javnega naročila. Četudi je naročnik v postopku javnega naročanja v letu 2024 za isti predmet dopustil izkazovanje ustreznosti ponujenega blaga s tipskimi testi, izvedenimi po standardu SIST HD 629.1 S2, oz. je dopustil pribor, testiran po standardu SIST HD 629.1 S2, kot to zatrjuje vlagatelj, to ne pomeni, da je naročnik v tem postopku dolžan oblikovati primerljive zahteve, kot tudi ne, da naročnik nima objektivno utemeljenega razloga, da v tem postopku ne dopušča izkazovanje skladnosti s standardom SIST HD 629.1 S3 s tipskimi testi, izvedenimi po standardu SIST HD 629.1 S2.

Vlagatelj nezakonitosti izpodbijane zahteve tudi ne more utemeljiti s sklicevanjem na Tehnično smernico za material in dobavo Pribor za kable 12/20/24 kV, ki jo je pripravilo Gospodarsko interesno združenje. Med strankama je nesporno, da ta tehnična smernica kot relevanten navaja standard SIST HD 629.1 S2 (in ne standard SIST HD 629.1 S3), vendar pa je bila ta tehnična smernica pripravljena v letu 2014 (kar je razvidno iz samega dokumenta) in je bila, kar je med

strankama nesporno, objavljena v letu 2014, tega leta pa (kot bo pojasnjeno v nadaljevanju) standard SIST HD 629.1 S3 še ni bil sprejet, pač pa je bil takrat veljaven standard SIST HD 629.1 S2. Zato navedba standarda SIST HD 629.1 S2 v tehnični smernici, ki je bila sprejeta v času veljavnosti standarda SIST HD 629.1 S2 in pred sprejemom standarda standard SIST HD 629.1 S3, ne izkazuje nezakoničnosti naročnikovega ravnanja in ne omogoča sklepanja, da naročnik nima objektivno utemeljenega razloga, da ne dopušča izkazovanje skladnosti s standardom SIST HD 629.1 S3 s tipskimi testi, izvedenimi po standardu SIST HD 629.1 S2. Tudi sicer lahko naročnik v postopku javnega naročanja določi strožje zahteve od veljavnih predpisov, usmeritev in tehničnih smernic, če ima za določitev strožjih zahtev objektivno opravičljive razloge.

Strinjati se gre z naročnikom, da je kot upravljalec elektroenergetske infrastrukture dolžan zagotavljati najvišjo stopnjo varnosti, zanesljivosti in interoperabilnosti omrežja in da lahko to dolžnost izpolni le z zahtevo po opremi, ki ustreza najnovejšim tehničnim predpisom in standardom, in da bi lahko sprejem opreme, skladne s starimi in zastarelimi standardi, predstavljalo neodgovorno ravnanje in tehnično tveganje. Vendar pa je treba ob navedenem ugotoviti, da je naročnik s tem podal le argumente za zahtevo, da mora biti oprema skladna s standardom SIST HD 629.1 S3, katere, kot že pojasnjeno, vlagatelj ne izpodbija.

Naročnik je v odločitvi o zavrnitvi zahtevka za revizijo zahtevo, s katero ne dopušča izkazovanja skladnosti s standardom SIST HD 629.1 S3 s tipskimi testi, izvedenimi po standardu SIST HD 629.1 S2, utemeljeval z navedbami, da je standard SIST HD 629.1 S3 veljaven, medtem ko standard SIST HD 629.1 S2 ni več veljaven. Državna revizijska komisija ugotavlja, da je bil standard SIST HD 629.1 S2 sprejet v letu 2006, standard SIST HD 629.1 S3 pa v letu 2019, in da je standard SIST HD 629.1 S3 nadomestil standard SIST HD 629.1 S2. Pritrditi gre tako naročnikovim navedbam, da standard SIST HD 629.1 S2 ni več veljaven, kot tudi smiselnim navedbam naročnika, da je za izkazovanje skladnosti z novim standardom praviloma relevanten nov standard in da izkazovanje skladnosti s starim, neveljavnim standardom praviloma ne pomeni, da je izdelek skladen tudi z novim standardom.

Vendar pa vlagatelj v zahtevku zatrjuje, da bi naročnik moral dopustiti dokazovanje skladnosti s standardom SIST HD 629.1 S3 s tipskimi preizkusi, izvedenimi v skladu s standardom SIST HD 629.1 S2, ker že standard SIST HD 629.1 S3 omogoča, da se skladnost s prejšnjim standardom (tj. standard SIST HD 629.1 S2) uporabi za ugotavljanje skladnosti s tem standardom, in ker med zahtevami standarda SIST HD 629.1 S2 in standarda SIST HD 629.1 S3 ni vsebinskih razlik v relevantnem delu predmeta naročila. Ob tem se vlagatelj sklicuje na opombo 2 točke 1 standarda SIST HD 629.1 S3, ki določa: *»Ob soglasju med dobaviteljem in kupcem in/ali pristojnim organom za ugotavljanje skladnosti je lahko dokazano, da se skladnost s prejšnjim standardom lahko uporabi za uveljavljanje skladnosti s tem evropskim standardom, pod pogojem, da se opravi presoja morebitnih dodatnih tipskih preskušanj, ki bi jih bilo treba izvesti. Takšnega dodatnega preskušanja, ki je del zaporedja preskušanj, ni dovoljeno izvajati ločeno«.*

Če bi se kot utemeljene izkazale navedbe vlagatelja, da že standard SIST HD 629.1 S3 omogoča, da se skladnost s prejšnjim standardom uporabi za uveljavljanje skladnosti s tem standardom, in da so v standardu SIST HD 629.1 S3 predvidene enake tehnične lastnosti, kot so bile predvidene v predhodnem standardu, pri čemer se te lastnosti ugotavljajo po enakih preizkusnih zahtevah oz. metodah, kot to smiselno zatrjuje vlagatelj, potem (v nasprotju z mnenjem naročnika) zgolj na podlagi dejstva, da standard SIST HD 629.1 S2 ni več veljaven, ne bi bilo mogoče izključiti možnosti, da se s tipskimi preizkusi, izvedenimi v skladu s standardom SIST HD 629.1 S2, izkaže, da ima izdelek tehnične lastnosti, določene v standardu SIST HD 629.1 S3 oz. da je izdelek skladen z zahtevami standarda SIST HD 629.1 S3. Ker je za odgovore na ta vprašanja potrebno strokovno znanje, s katerim Državna revizijska komisija ne razpolaga, je Državna revizijska komisija odredila pridobitev strokovnega mnenja, strokovnjaku pa naložila, da pojasni, kaj je

predmet urejanja standarda SIST HD 629.1 S2 in standarda SIST HD 629.1 S3, kakšno je njuno razmerje, ali glede nabora testnih preizkusov, postopka testiranja in testnih zahtev obstajajo razlike med standardom SIST HD 629.1 S2 in standardom SIST HD 629.1 S3, v delu, ki se nanaša na SN kableske oklopljene ločljive konektorje, ali standard SIST HD 629.1 S3 dopušča, da se skladnost s tem standardom dokazuje s testnimi preizkusi, izvedenimi po standardu SIST HD 629.1 S2 (zlasti glede na točko 1.1. in njeno opombo 2 standarda SIST HD 629.1 S3) oz. ali standard SIST HD 629.1 S3 kljub obstoju razlik dopušča, da se skladnost s tem standardom dokazuje s testnimi preizkusi, izvedenimi po standardu SIST HD 629.1 S2, in dodatnimi testnimi preizkusi glede dodatnih in/ali drugačnih zahtev standarda SIST HD 629.1 S3 (zlasti glede na točko 1.1. in njeno opombo 2 standarda SIST HD 629.1 S3).

Strokovnjak je pojasnil, da standarda SIST HD 629.1 S2 in SIST HD 629.1 S3 določata preizkusne zahteve za tipsko preizkušanje kableske opreme (pribora), ki se uporablja na elektroenergetskih kablji z ekstrudirano izolacijo nazivnih napetosti od 3,6/6(7,2) kV do vključno 20,8/36(42) kV, kot jih določa standard HD 620 ali drugi relevantni standardi za kable. Zahteve se nanašajo na lastnosti kableske opreme (pribora), ki predstavlja različne elemente – v konkretnem primeru to opremo predstavljata dva tipa oklopljenih kableskih konektorjev. Oba standarda se nanaša na isto tematiko, s tem da je standard SIST HD 629.1 S3:2019 nov (veljaven) standard, medtem ko je standard SIST HD 629.1 S2:2006 njegov predhodnik. Nov standard po določenem prehodnem obdobju v celoti zamenjuje prejšnji standard. Potreba po spremembi standardov izhaja iz tehničnega in tehnološkega razvoja materialov in opreme.

Strokovnjak je nadalje pojasnil, da glede oklopljenih kableskih konektorjev obstajajo določene razlike med standardoma, in sicer:

- v standardu SIST HD 629.1 S3 je dodana zahteva, da mora biti oprema, ki se preizkuša, pravilno identificirana glede na minimalno vrednost U_0 za ločljive konektorje za iniciacijo toka okvare in da se pri zaslonjenih ločljivih konektorjih preizkus iniciacije toka okvare na zaslonu izvede pri najnižji vrednosti U_0 , za katero se zahteva skladnost,
- standard SIST HD 629.1 S3 zahteva, da mora biti pri preizkusih ločljivi konektor nameščen na ustreznem skoznjiku, ki je skladen s standardom EN 50180 in EN 50181, medtem ko SIST HD 629.1 S2 zahteva samo, da mora biti pri preizkusih ločljivi konektor nameščen na ustreznem skoznjiku, brez dodatnega definiranja standardov,
- v standardu SIST HD 629.1 S2 je predviden preizkus z enosmerno napetostjo v suhem, v standardu SIST HD 629.1 S3 ta preizkus ni več predviden, zato po mnenju strokovnjaka, v primeru, da bi bila oprema preizkušena z napetostjo DC namesto z AC, takega preizkusa ne bi bilo mogoče šteti za enakovrednega preizkusom po novem standardu,
- standard SIST HD 629.1 S2 predvideva preizkus delnih razelektritev pri $1,75 U_0$, z opombo, da se preizkus opravi pri $2 U_0$, če je specificiran napetostni nivo relevantnega kabla večji od $1,73 U_0$, medtem ko je v novem standardu ta preizkus predviden z zahtevnejšim kriterijem sprejemljivosti oz. pri višji napetosti ($2 U_0$), zato po mnenju strokovnjaka v primeru, da meritev delnih razelektritev na opremi ni bila izmerjena pri napetosti $2 U_0$, takega preizkusa ni mogoče šteti za enakovrednega preizkusom po novem standardu,
- v standardu SIST HD 629.1 S2 je naveden napetostni preizkus v suhem z napetostjo $2,5 U_0$ v trajanju 15 minut, v novem je predviden enak preizkus z višjo napetostjo ($4,5 U_0$) in krajšim časom (5 minut).

Strokovnjak je nadalje pojasnil, da je od konkretnih preizkusov, ki so bili izvedeni na opremi, odvisno, ali so v primeru konkretne opreme razlike vsebinsko relevantne. Brez vpogleda v protokole preizkušanja ali/in konkreten izdelek, ni mogoče enoznačno odgovoriti, ali so zahteve pri določeni opremi vsebinsko izpolnjene, če je bila oprema izdelana ali/in preizkušana po starem standardu.

Strokovnjak je nadalje pojasnil, da standard SIST HD 629.1 S3 dopušča možnost priznavanja skladnosti z zgodnejšim standardom pod pogojem, da se opravi ocena potrebe po dodatnih preizkušanjih in da obstaja soglasje kupca. Zahteva po oceni morebitnih dodatnih tipskih preizkušanj v bistvu pomeni, da je treba predhodno izvesti primerjavo med zahtevami obeh standardov. Ob predpostavki, da navedene razlike v novem standardu, glede na stari standard, vsebinsko niso relevantne, standard SIST HD 629.1 S3 dopušča priznanje skladnosti s tem standardom, tudi če je bila oprema preizkušena po starem standardu, vendar pod pogojem, da se s tem strinja naročnik. Če v relevantnem delu vsebinskih razlik ni, potem tudi ni potrebe po dodatnih preizkušanjih. Slednji bi imeli smisel samo, če v vsebinskem smislu razlike obstajajo – če bi bil npr. v novem standardu spremenjen ali dodan samo en preizkus, vsi ostali pa bi ostali nespremenjeni, bi bilo smiselno dodatno opraviti samo spremenjen oz. nov preizkus. Je pa tudi za to potrebno strinjanje naročnika.

Strokovnjak je zaključil, da bi morali za izvedbo primerljivosti tehnične enakovrednosti preizkusov po obeh standardih in posledično za potrditev ali ovrženje trditev, da razlike med preizkusi po obeh standardih v tehničnem smislu za predmetno opremo niso relevantne, in za presojo, ali obstaja potreba po dodatnih preizkusih, biti znani dejanski obseg preizkusov, pogoji, pri katerih so bili preizkusi izvedeni, in seveda rezultati preizkusov na konkretni opremi.

Državna revizijska komisija je izpostavljenemu delu strokovnega mnenja v celoti sledila, saj ocenjuje, da je bilo izdelano jasno in nedvoumno, naročnik in vlagatelj pa temu delu strokovnega mnenja tudi nista nasprotovala. Predstavljanje strokovno mnenje ne potrjuje navedb vlagatelja, da ni vsebinskih razlik med standardom SIST HD 629.1 S2 in standardom SIST HD 629.1 S3. Iz strokovnega mnenja namreč izhaja, da glede nabora testnih preizkusov, postopka testiranja in testnih zahtev obstajajo razlike med standardom SIST HD 629.1 S2 in standardom SIST HD 629.1 S3 v delu, ki se nanaša na SN kabske oklopljene ločljive konektorje, ki so predmet naročila. Vendar pa iz strokovnega mnenja izhaja, da ni mogoče vnaprej zavrniti možnosti, da bi se skladnost opreme z novim standardom dokazovala s preizkusi, izvedenimi v skladu s standardom SIST HD 629.1 S2, in tako potrjuje navedbe vlagatelja, da standard SIST HD 629.1 S3 dopušča možnost priznavanja skladnosti s tem standardom s skladnostjo s prejšnjim standardom (tj. standardom SIST HD 629.1 S2). Vendar ta možnost ni neomejena in ne pomeni, da se lahko gospodarski subjekt, ki je izvedel preizkuse na opremi v skladu s standardom SIST HD 629.1 S2, kar avtomatično sklicuje na stare preizkuse oz. da že zgolj izvedeni preizkusi v skladu s standardom SIST HD 629.1 S2 sami po sebi dokazujejo, da je ta oprema skladna tudi z zahtevami standarda SIST HD 629.1 S3. Kot je razvidno iz strokovnega mnenja, je sklicevanje na skladnost s prejšnjim standardom omejeno z dvema pogojema, in sicer soglasjem kupca in predhodno oceno morebitnih dodatnih preizkušanj. Slednje pomeni, da je treba predhodno izvesti primerjavo med zahtevami obeh standardov, in če v relevantnem delu vsebinskih razlik ni, tudi ni potrebe po dodatnih preizkušanjih, če pa so vsebinske razlike, so mogoči dodatni preizkusi. To pa tudi pomeni, da je za presojo tehnične enakovrednosti preizkusov po obeh standardih (in posledično za presojo, ali so za konkretno opremo relevantne razlike med preizkusi in ali obstaja potreba po dodatnih preizkusih) potrebno poznati dejanski obseg preizkusov, pogoje, pri katerih so bili preizkusi izvedeni, in rezultate preizkusov.

Naročnik tako pravilno navaja, da iz strokovnega mnenja izhajajo vsebinske razlike med standardoma (glede ukinitve DC napetostnega preizkusa in preizkusa delnih razelektritev), vendar pa iz strokovnega mnenja izhaja, da brez vpogleda v protokole preizkušanj ali/ konkretni izdelek, ni mogoče enoznačno odgovoriti, ali so zahteve po novem standardu izpolnjene, četudi je bila oprema preizkušena po starem standardu. Poleg tega iz strokovnega mnenja tudi izhaja možnost, da se dodatne oz. drugačne zahteve standarda SIST HD 629.1 S3 (glede na standard SIST HD 629.1 S2) izkažejo z dodatnimi preizkusi, in da je torej mogoče skladnost s standardom SIST HD 629.1 S3 izkazovati s skladnostjo s preizkusi po standardu SIST HD 629.1 S2 in

dodatnimi preizkusi. Zato ni mogoče vnaprej izključiti možnosti, da zaradi vsebinskih razlik med standardoma, s preizkusi po standardu SIST HD 629.1 S2 in dodatnimi preizkusi, v kolikor bi bili potrebni, ne bi bilo mogoče izkazati skladnosti z zahtevami SIST HD 629.1 S3.

Pritrditi gre naročniku, da standard SIST HD 629.1 S3, kot je to razvidno iz strokovnega mnenja, možnost, da se skladnost s prejšnjim standardom lahko uporabi za uveljavljanje skladnosti s tem standardom, pogojuje z opravo presoje morebitnih dodatnih tipskih preskušanj, ki bi jih bilo treba izvesti in s soglasjem naročnika. Pritrditi gre naročniku, da takšnega soglasja ni podal, saj v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ne dopušča izkazovanja skladnosti s standardom SIST HD 629.1 S3 s tipskimi testi, izvedenimi po standardu SIST HD 629.1 S2. Vendar pa vlagatelj pravilno navaja, da je v postopku javnega naročanja naročnik omejen tudi s temeljnimi načeli javnega naročanja, vključno z načelom sorazmernosti (8. člen ZJN-3), ki naročniku nalaga, da javno naročanje izvaja sorazmerno predmetu javnega naročanja, predvsem glede izbire, določitve in uporabe pogojev, zahtev in meril, ki morajo biti smiselno povezana s predmetom javnega naročila. Iz načela sorazmernosti ne izhaja zgolj, da morajo biti zahteve povezane s predmetom javnega naročila in objektivno primerne za doseg cilja, pač pa tudi, da zahteve ne smejo presežati tega, kar je razumno nujno za doseg cilja. Načelo sorazmernosti torej sporoča tudi, naj naročnik ne zahteva več, kot bi bilo treba. Naročnik lahko (upoštevaje standard HD 629.1 S3) cilj, ki ga zasleduje s sporno zahtevo, tj. pridobitev opreme, ki je skladna s standardom SIST HD 629.1 S3, doseže tudi s tem, da se skladnost s prejšnjim standardom uporabi za ugotavljanje skladnosti s standardom SIST HD 629.1 S3, pod pogojem, da se opravi presoja morebitnih dodatnih tipskih preizkušanj, ki bi jih bilo treba izvesti. Državna revizijska komisija ne more pritrditi naročniku, da bi podaja soglasja pomenila kršitev načela enakopravne obravnave ponudnikov in načela transparentnosti. V nasprotju z mnenjem naročnika se podaja soglasja v smislu standarda SIST HD 629.1 S3 ne bi nanašala na konkretnega ponudnika, pač pa na vse gospodarske subjekte, ki so v enakem položaju. Tudi v primeru naročnikovega soglasja bi vsi ponudniki morali izpolnjevati naročnikovo zahtevo glede skladnosti s standardom SIST HD 629.1 S3, kar pomeni, da bi vsi ponudniki morali ponuditi opremo, ki je skladna s tem standardom, prav tako bi vsi ponudniki morali izkazati, da je oprema skladna s standardom SIST HD 629.1 S3 – tisti ponudniki, ki imajo izvedene preizkuse po standardu SIST HD 629.1 S3, s preizkusi po tem standardu, tisti ponudniki, ki imajo izvedene preizkuse po standardu SIST HD 629.1 S2, pa s preizkusi po tem standardu in po potrebi z dodatnimi preizkusi, ki jih opravijo ustrezni organi za ugotavljanje skladnosti.

Pritrditi gre naročniku, da ni organ za ugotavljanje skladnosti, standardizacijo ali certificiranje in da je njegova naloga v postopku oddaje javnega naročila (zgolj) presoja, ali je ponudnik predložil veljavna in ustrezna dokazila o skladnosti z vnaprej določenimi zahtevami. V zvezi z navedbami, da nima strokovnih kapacitet za presojo, ali so preizkusi, izvedeni v skladu s standardom SIST HD 629.1 S2, vsebinsko enakovredni preizkusom v skladu s standardom SIST HD 629.1 S3, s čimer v bistvu smiselno zatrjuje, da nima strokovnih kapacitet za predhodno oceno morebitnih dodatnih preizkušanj oz. za predhodno izvedbo primerjave med zahtevami obeh standardov, gre poudariti, da je na ponudniku, ki želi v postopku javnega naročanja izkazovati skladnost s standardom SIST HD 629.1 S3 s preizkusi, izvedenimi v skladu s standardom SIST HD 629.1 S2 (in po potrebi z dodatnimi preizkusi), da izkaže, da s temi preizkusi izkazuje zahteve po standardu SIST HD 629.1 S3. Na ponudniku je torej, da v primeru sklicevanja na preizkuse, izvedene v skladu s standardom SIST HD 629.1 S2, izkaže, da dodatni preizkusi niso potrebni, oz. da izkaže, da preizkusi, izvedeni v skladu s standardom SIST HD 629.1 S2, skupaj z dodatni preizkusi, izkazujejo izpolnjevanje vseh zahtev po standardu SIST HD 629.1 S3.

Naročnik z navedbami, da vlagatelj ni izkazal, da je njegova oprema enakovredna opremi, preizkušeni po standardu SIST HD 629.1 S3, ker v postopku pravnega varstva ni predložil testnih preizkusov, izvedenih po predhodnem standardu, ne more uspeti. Glede na fazo postopka, tj.

pred potekom roka za predložitev ponudb, ni relevantno, ali lahko vlagatelj s preizkusi, ki so bili izvedeni na opremi, ki jo vlagatelj želi ponuditi, izkaže izpolnjevanje zahtev po standardu SIST HD 629.1 S3. To vprašanje se bo lahko odprlo šele, ko in če bo vlagatelj oddal ponudbo, v kateri bi se z namenom izkazovanja skladnosti s standardom SIST HD 629.1 S3, skliceval na preizkuse, ki so bili izvedeni po standardu SIST HD 629.1 S2 (in morebitne dodatne preizkuse).

Upošteva je navedeno Državna revizijska komisija ugotavlja, da je vlagatelj v postopku pravnega varstva uspel izkazati, da standard SIST HD 629.1 S3 dopušča, da se skladnost s standardom SIST HD 629.1 S2 lahko uporabi za uveljavljanje skladnosti s standardom SIST HD 629.1 S3, pod pogojem, da se s tem strinja naročnik in pod pogojem, da se opravi presoja morebitnih dodatnih tipskih preskušanj, ki bi jih bilo treba izvesti. Naročnik zato zgolj z navedbami, da standard SIST HD 629.1 S2 ni več veljaven standard, ne more utemeljiti omejevanja dokazovanja (skladnosti s standardom SIST HD 629.1 S3) s tipskimi testi, izvedenimi po standardu SIST HD 629.1 S2. Ker drugih razlogov za utemeljitev spornega omejevanja naročnik ni navedel, gre ugotoviti, da naročnik ni navedel objektivno opravičljivih razlogov v zvezi z zahtevo, da dopušča izkazovanje skladnosti s standardom SIST HD 629.1 S3 s tipskimi testi, izvedenimi po standardu SIST HD 629.1 S3, in ne dopušča izkazovanje skladnosti s standardom SIST HD 629.1 S3 s tipskimi testi, izvedenimi po standardu SIST HD 629.1 S2 in po potrebi dodatnimi preizkusi. Ker naročnik za določitev sporne zahteve ni uspel izkazati objektivno opravičljivih razlogov, le-ta pa potencialne ponudnike neupravičeno razlikuje, takšna tehnična specifikacija (zahteva) ni oblikovana skladno z 68. členom ZJN-3 in načelom zagotavljanja konkurence med ponudniki (5. člen ZJN-3), načelom enakopravne obravnave ponudnikov (7. člen ZJN-3) in načelom sorazmernosti (8. člen ZJN-3).

Glede odvodnikov

Kot že pojasnjeno, so predmet zadevnega javnega naročila tudi SN odvodniki prenapetosti, v zvezi s katerimi naročnik zahteva, da so razreda DH, kar med strankama ni sporno, potrjeno pa je tudi z vpogledom v ponudbeni predračun. Vlagatelj se z zahtevkom za revizijo zavzema, da bi naročnik kot ustrezne sprejel tudi odvodnike prenapetosti razreda SL, čemur naročnik nasprotuje in zatrjuje, da odvodnike naroča z namenom uporabe v distribucijskem omrežju in da standard SIST EN 60099-4 v distribucijskem omrežju predvideva uporabo distribucijskih odvodnikov in ne postajnih odvodnikov.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da zahtevani razred DH predstavlja tehnično zahtevo v smislu zahtevane značilnosti blaga oz. tehnično specifikacijo. S tem, ko naročnik zahteva odvodnike prenapetosti razreda DH in ne dopušča odvodnikov prenapetosti razreda SL, naročnik razlikuje med ponudniki, ki lahko ponudijo odvodnike razreda DH, in ponudnike, ki odvodnikov tega razreda ne morejo ponuditi. Vendar kot že pojasnjeno, ZJN-3 naročniku ne prepoveduje določitev zahtev, s katerimi se omejuje konkurenca in razlikuje med ponudniki, temveč mu prepoveduje zgolj določitev takšnih zahtev, s katerimi se neupravičeno omejuje konkurenca in neupravičeno razlikuje med ponudniki. Za razlikovanje ponudnikov mora imeti naročnik objektivno utemeljene in opravičljive razloge, povezane s predmetom javnega naročila. V nadaljevanju je zato potrebno presoditi, ali ima naročnik objektivno in strokovno utemeljene razloge, povezane s predmetom javnega naročila, da zahteva izključno odvodnike prenapetosti razreda DH in posledično ne dopušča odvodnikov prenapetosti razreda SL.

Vlagatelj z navedbami, da odvodniki prenapetosti razreda SL proizvajalca Nexans niso le enakovredni, temveč so celo boljši od odvodnikov prenapetosti razreda DH istega proizvajalca, v postopku pravnega varstva ne more uspeti. Pritrditi gre naročniku, da predmet postopka pravnega varstva ne more biti vprašanje, kateri odvodniki so »boljši« oz. odvodniki katerega razreda točno določenega proizvajalca so »boljši«. Predmet postopka pravnega varstva je lahko le naročnikovo

ravnanje v postopku oddaje javnega naročila (prvi odstavek 5. člena ZPVPJN) oz. vprašanje, ali ima naročnik objektivno opravičljive razloge, da ne dopušča odvodnikov razreda SL. Četudi bi bili odvodniki prenapetosti razreda SL proizvajalca Nexans po vseh lastnostih »boljši« od odvodnikov prenapetosti razreda DL (proizvajalca Nexans), ki jih zahteva naročnik, navedeno še ne omogoča sklepanja, da naročnik nima objektivno opravičljivih razlogov, povezane s predmetom javnega naročila, za določitev sporne zahteve.

Naročnik in vlagatelj sta si enotna, da naročnik odvodnike prenapetosti naroča z namenom uporabe v distribucijskem omrežju, medtem ko si nista enotna glede vprašanja, ali je v distribucijskem omrežju mogoča uporaba odvodnikov prenapetosti razreda SL. Naročnik na eni strani zatrjuje, da standard SIST EN 60099-4 ločuje med odvodniki glede na njihov namen uporabe in da standard za sistem napetosti $U_s \leq 52$ kV, kamor sodi naročnikovo distribucijsko omrežje, predvideva odvodnike prenapetosti razreda DH. Vlagatelj navedenemu nasprotuje in zatrjuje, da standard SIST EN 60099-4 ne definira odvodnikov glede na njihovo namembnost, pač pa določa razrede preskusnih zahtev (zato je mnenju vlagatelja ključno, ali odvodniki razreda SL izpolnjuje vse minimalne tehnične zahteve odvodnikov razreda DH). Poleg tega vlagatelj zatrjuje, da že standard SIST EN 60099-4 dopušča, da se odvodniki razreda prenapetosti SL uporabijo v distribucijskem sistemu napetosti $U_s \leq 52$ kV, torej tudi v takšnem distribucijskem omrežju, za katerega naročnik naroča odvodnike.

Ker je za odgovor na vprašanje, ali standard SIST EN 60099-4 dopušča vgradnjo odvodnikov prenapetosti razreda SL v distribucijsko omrežje, potrebno specifično strokovno znanje, s katerim Državna revizijska komisija ne razpolaga, je Državna revizijska komisija odredila pridobitev strokovnega mnenja in strokovnjaku naložila, da pojasni, kaj v elektro stroki po vsebini pomenijo »odvodniki prenapetostnega razreda DH« in »odvodniki prenapetostnega razreda SL«, kaj je predmet urejanja standarda SIST EN 60099-4, ali ta standard razlikuje odvodnike prenapetosti glede na njihov namen, in ali se lahko skladno s tem standardom odvodniki prenapetosti razreda SL uporabijo v distribucijskem omrežju $U_s \leq 52$ kV.

Strokovnjak je pojasnil, da odvodniki prenapetosti v električnih omrežjih ščitijo naprave pred različnimi oblikami prenapetosti, ki se v omrežju lahko pojavijo (npr. strele, stikalne prenapetosti). Glede na pričakovane vrste prenapetosti na določenih mestih v električnem omrežju se odvodniki prenapetosti razlikujejo predvsem po višini napetosti, pri kateri reagirajo, in po sposobnosti odvajanja energije, ne da bi pri tem sami utrpeli poškodbe ali uničenje. V tem smislu so odvodniki prenapetosti razvrščeni v dve skupini, in sicer na postajne (angl. Station, oznaka S) in distribucijske (angl. Distribution, oznaka D). Postajni so načeloma namenjeni uporabi v razdelilnih transformatorskih postajah (RTP), distribucijski pa sistemsko nivo nižje – v distribuciji. Razredi se nanašajo predvsem na energijsko sposobnost odvajanja različnih vrst prenapetosti in s tem ščitenja naprav pred prenapetostmi. Prenapetostni odvodnik razreda SL (Station Low) je v tem smislu »najšibkejši« v skupini postajnih odvodnikov, odvodnik DH (Distribution High) pa »najmočnejši« v skupini distribucijskih odvodnikov. Ker so postajni odvodniki glede na energijsko sposobnost zmogljivejši od distribucijskih, pomeni, da je načeloma odvodnik tipa SL energijsko zmogljivejši od odvodnika tipa DH.

Strokovnjak je nadalje pojasnil, da standard SIST EN 60099-4 prenapetostne odvodnike razvršča v šest razredov glede na njihove karakteristike. Trije razredi so označeni kot distribucijski, in sicer DL, DM in DH, trije kot postajni, in sicer SL, SM in SH. DH in DL pomeni oznako odvodnika, ki je glede na svoje karakteristike razvrščen v en ali drugi razred. Distribucijski odvodniki so namenjeni predvsem za zaščito komponent pred učinki atmosferskih prenapetosti (strele), postajni odvodniki pa pred prehodnimi prenapetostmi, kamor v praksi (poleg atmosferskih) sodijo tudi in predvsem stikalne prenapetosti. Stikalne prenapetosti so časovno daljše od atmosferskih in za odvodnik

energijsko zahtevnejše. Odvodnik tipa SL je zato energijsko zmogljivejši od odvodnika tipa DH, kar pomeni, da je sposoben odvajati več energije.

Strokovnjak je nadalje pojasnil, da so v standardu SIST EN 60099-4 predvideni nekateri preizkusi, ki so glede na razvrstitev odvodnikov zahtevani ali ne:

- za postajne odvodnike je zahtevan preizkus z napetostjo udara strele in preizkus z napetostjo stikalnih udarov, medtem ko za distribucijske odvodnike preizkus z napetostjo stikalnih udarov ni zahtevan,
- preizkus za preverjanje vrednosti ponavljajočega se prehajanja naboja Qrs je zahtevan za postajne kot tudi distribucijske odvodnike, vendar so zahteve različne,
- standard zahteva dodelitev parametrov toplotnega okrevanja po delovanju odvodnika glede na predvideno uporabo prenapetostnega odvodnika (postajni ali distribucijski), in sicer:
 - o za postajne prenapetostne odvodnike naznačeno toplotno energijo Wth.
 - o za distribucijske prenapetostne odvodnike naznačen toplotni naboj Qth.

Strokovnjak je nadalje pojasnil, da standard SIST EN 60099-4 dopušča uporabo postajnih prenapetostnih odvodnikov (SL) v distribucijskem sistemu, in sicer v opombi 3 točke 3.65 standarda (v kateri je navedeno »*Postajni prenapetostni odvodniki se lahko uporabijo tudi v distribucijskih sistemih z $Us \leq 52 \text{ kV}$* «) in v točki 4.2 standarda. Prenapetostni odvodniki tipa SL so načeloma zmogljivejši od odvodnikov tipa DH in lahko nudijo vsaj enako zaščito kot odvodniki tipa DH. Glede električnih lastnosti se torej lahko uporabijo tudi v distribucijskem sistemu, v kolikor ni drugih omejitev (obstaja npr. možnost, da so odvodniki SL zaradi večje zmogljivosti večjih gabaritov in dražji). Ob tem je strokovnjak pojasnil, da je strokovno ustrezna izbira prenapetostnih odvodnikov glede parametrov zaščite običajno predmet izračunov na podlagi ocenjene ogroženosti posameznega objekta.

Državna revizijska komisija, tudi po preučitvi naročnikovih pripomb na strokovno mnenje, ocenjuje, da je bilo strokovno mnenje izdelano jasno in obrazloženo, strokovnjak pa je v celoti odgovoril na zastavljena vprašanja, zato je Državna revizijska komisija v celoti sledila strokovnemu mnenju. Strokovno mnenje potrjuje naročnikove navedbe, da standard SIST EN 60099-4 razlikuje med razredi odvodnikov, in sicer med distribucijskimi odvodniki (DL, DM in DH), ki so namenjeni predvsem za zaščito komponent pred učinki atmosferskih prenapetosti (strele), in postajnimi odvodniki (SL, SM in SD), ki so namenjeni za zaščito komponent pred prehodnimi prenapetostmi, kamor v praksi (poleg atmosferskih) sodijo tudi in predvsem stikalne prenapetosti. Vendar pa strokovno mnenje ne potrjuje naročnikovih (smiselnih) navedb, da standard SIST EN 60099-4 razlikuje med razredi odvodnikov na način, da bi izključeval uporabo postajnih odvodnikov razreda SL v distribucijskem omrežju. Nasprotno, strokovno mnenje potrjuje navedbe vlagatelja, da standard SIST EN 60099-4 dopušča uporabo postajnih odvodnikov prenapetosti, torej tudi odvodnikov prenapetosti razreda SL, v distribucijskih sistemih.

Ugotovitev strokovnjaka, da standard SIST EN 60099-4 dopušča uporabo postajnih odvodnikov prenapetosti razreda SL v distribucijskih sistemih, temelji na dveh točkah standarda. Zato četudi bi bile utemeljene navedbe naročnika, da točka 4.2 standarda, na katero se je skliceval strokovnjak, ni relevantna za konkretni primer (ker se nanaša na linijske odvodnike, ki niso predmet tega javnega naročila), pa je ugotovitev strokovnjaka, da standard dopušča uporabo postajnih odvodnikov tipa SL v distribucijskem omrežju, temelji tudi na opombi 3 točke 3.65 standarda. Naročnik ne zatrjuje, da iz opombe 3 točke 3.65 standarda ne izhaja možnost uporabe postajnih odvodnikov razreda SL v distribucijskem omrežju, pomena opombe 3 točke 3.65 standarda (in ugotovitev strokovnjaka) pa naročnik tudi ne more zmanjšati s sklicevanjem na uvod standarda. Standard namreč kljub uvodni izjavi (da so zahteve odvisne od nameravane uporabe prenapetostnega odvodnika, ki je lahko distribucijski ali postajni, in da nova zasnova (standarda) razlikuje med zmogljivostjo odzivanja na udarno in toplotno energijo, kar se odraža v zahtevah in

pripadajočih preizkuševalnih postopkih) dopušča uporabo postajnih prenapetostnih odvodnikov (SL) v distribucijskem sistemu.

Strokovno mnenje pritrjuje navedbam naročnika, da standard SIST EN 60099-4 predvideva različen nabor tipskih preizkusov za različne razrede odvodnikov. Iz strokovnega mnenja, kot to pravilno navaja naročnik, namreč izhaja, da standard za distribucijske odvodnike določa nekatere preizkuse, ki za postajne odvodnike niso predvideni oz. da standard v zvezi z dodelitvijo parametrov toplotnega okrevanja po delovanju odvodnikov za postajne odvodnike predvideva naznačeno toplotno energijo (W_{th}), za distribucijske odvodnike pa naznačen toplotni naboj (Q_{th}). Vendar četudi ti vrednosti nista medsebojno pretvorljivi, kot to zatrjuje naročnik, in postajni odvodniki razreda SL nimajo opravljenega preizkusa vezanega na naznačen toplotni naboj, gre ponoviti, da standard izrecno dopušča uporabo postajnih odvodnikov (razreda SL) v distribucijskem omrežju in torej dopušča, da se odvodnik prenapetosti razreda SL, četudi nima opravljenega preizkusa vezanega na naznačen toplotni naboj, uporabi v distribucijskem omrežju.

V zvezi z navedbami naročnika, da so distribucijska omrežja izpostavljena specifičnim obremenitvam, zlasti atmosferskim prenapetostim in začasnim prenapetostim ob zemeljskih stikih, za simulacijo katerih standard prepisuje preizkus Q_{th} , gre ponoviti, da iz strokovnega mnenja izhaja, da so postajni odvodniki (SL, SM in SD) namenjeni za zaščito komponent pred prehodnimi prenapetostmi, kamor v praksi (poleg atmosferskih) sodijo tudi in predvsem stikalne prenapetosti, kar pomeni, da so tudi odvodniki prenapetosti razreda SL namenjeni za zaščito pred atmosferskimi prenapetostim. Iz naročnikovih navedb, da odvodniki prenapetosti SL nimajo izvedenega preizkusa, vezanega na toplotni naboj, ki je s standardom SIST EN 60099-4 predviden za distribucijske odvodnike (razreda DH), izhaja, da so naročniku ključni preizkusi in ne sam razred odvodnikov oz. da razlog v izključevanju odvodnikov SL ni v tem, da ti odvodniki zaradi svojih lastnosti ne bi bili primerni za uporabo v naročnikovem distribucijskem omrežju, temveč v tem, da nimajo izvedenih (nekaterih) testnih preizkusov. V kolikor so naročniku ključni izvedeni testni preizkusi, predvideni v standardu SIST EN 60099-4 za odvodnike razreda DH, ni utemeljeno, da naročnik zahteva točno določen razred odvodnikov, saj s tem izključuje vse ostale odvodnike, tudi tiste, ki imajo lastnosti, ki jih standard predvideva za odvodnike DH. Če naročnik ocenjuje, da je, kljub temu, da standard dopušča uporabo postajnih odvodnikov v distribucijskem omrežju, glede na specifične obremenitve njegovega distribucijskega sistema potrebna izvedba preizkusa, vezanega na toplotni naboj, lahko naročnik ta cilj doseže na drugačen (milejši) način, in od ponudnikov zahteva izkazovanje izvedbe tega preizkusa oz. lahko zahteva, da ponudniki izkažejo, da imajo ponujeni odvodniki opravljene vse preizkuse, ki jih standard SIST EN 60099-4 predvideva za distribucijske odvodnike razreda DH, saj bodo s tem lahko ponudniki ponudili tudi odvodnike razreda SL, ki imajo izveden preizkus, vezan na toplotni naboj. Povedano drugače, naročnik lahko izrecno zahteva (v primeru pravnega varstva pa mora biti sposoben to zahtevo utemeljiti z objektivno opravičljivimi razlogi, povezanimi s predmetom javnega naročila), da ponudniki s poročili neodvisnih organizacij dokažejo, da imajo ponujeni odvodniki razreda SL opravljen tudi preizkus v zvezi z naznačenim toplotnim nabojem oz. da izkažejo, da imajo ponujeni odvodniki opravljene vse preizkuse, ki jih standard SIST EN 60099-4 določa za odvodnike prenapetosti razreda DH.

V zvezi z naročnikovimi navedbami, da četudi standard dopušča možnost fizične vgradnje SL odvodnika v distribucijsko omrežje, to še ne pomeni, da je tak odvodnik »za konkretne naročnikove potrebe enakovreden odvodniku DH«, gre najprej ugotoviti, da naročnik ni navedel nobenih »konkretnih potreb«. Naročnik je v postopku sicer zatrjeval, da so dovodniki namenjeni za rabo v distribucijskem omrežju, da distribucijsko okolje ni enako postajnemu okolju in da so distribucijska omrežja izpostavljena specifičnim obremenitvam, zlasti atmosferskim prenapetostim in začasnim prenapetostim ob zemeljskih stikih, vendar, kot že pojasnjeno, iz strokovnega mnenja izhaja, da so tudi postajni odvodniki (SL, SM in SD) namenjeni za zaščito

komponent pred atmosferskim prenapetostim. Četudi je strokovnjak pojasnil, da obstoji možnost, da so odvodniki SL zaradi večje zmogljivosti večjih gaberitov in dražji, naročnik v postopku javnega naročanja ni podal trditev usmerjenih v zatiranje, da zahteva odvodnike prenapetosti razreda DH zaradi njihove velikosti oz. da odvodniki prenapetosti SL zaradi svoje velikosti ne ustrezajo potrebam naročnika, kot tudi ne trditev, da so odvodniki SL dražji od odvodnikov DH (čeprav je postavitev ponudbene cene v sferi ponudnikov).

Upošteva je navedeno Državna revizijska komisija ugotavlja, da naročnik s sklicevanjem na standard SIST EN 60099-4 ni uspel izkazati strokovno utemeljenih in objektivno opravičljivih razlogov, povezanih s predmetom javnega naročila, da zahteva izključno odvodnike prenapetosti razreda DH in posledično ne dopušča odvodnikov prenapetosti razreda SL.

Naročnik s sklicevanjem na Tipizacijo ELES T-13 v tem postopku pravnega varstva ne more uspeti. Državna revizijska komisija je že v številnih odločitvah zapisala, da tako kot vlagatelj v postopku pravnega varstva po tem, ko naročnik že odloči o njegovem zahtevku za revizijo, praviloma ne sme navajati novih kršitev (šesti odstavek 29. člena ZPVPJN), tudi naročnik nima podlage, da v vlogi, vloženi v revizijskem postopku, navaja nove razloge za utemeljitev izpodbijanih zahtev (tj. razloge, ki jih ni navedel že v odločitvi o zavrnitvi zahtevka za revizijo). V odločitvi o zavrnitvi zahtevka za revizijo se je naročnik v utemeljitev sporne zahteve skliceval izključno na standard SIST EN 60099-4, medtem ko navedb, vezanih na Tipizacijo ELES T-13, (ki naj bi po navedbah naročnika predstavlja obvezen strokovni okvir in predvidevala uporabo odvodnikov prenapetosti razreda DH) ni podal, pač pa je navedbe v tej smeri (prvič) podal šele v vlogi z dne 16. 12. 2025. Čeprav so že iz tega razloga naročnikove navedbe, vezane na Tipizacijo ELES T-13, za ta postopek pravnega varstva pravno neupoštevne, gre še dodati, da naročnik v postopku pravnega varstva niti ne zatrjuje, da je sporno zahtevo določil v posledici Tipizacije ELES T-13, saj navaja, da je glavni in primarni temelj za določitev sporne zahteve standard SIST EN 60099-4, medtem ko je sklicevanje na Tipizacijo ELES T-13 zgolj dodatni, dopolnilni argument. Tudi sicer naročnik ne prereka vlagateljevih navedb, da Tipizacija ELES T-13 določa le minimalne zahteve za osnovne materiale in ne preprečuje uporabe druge opreme, ki zagotavlja enakovredno stopnjo varnosti in zanesljivosti delovanja, kot tudi ne navedb, da s predmetnim javnim naročilom ne naroča odvodnikov prenapetosti za uporabo na montažnih transformatorskih postajah 20(10)/0,4 kV, na kar se nanaša Tipizacija ELES T-13. Ker se omenjena tipizacija nanaša na gradnjo montažnih transformatorskih postaj 20(10)/0,4 kV, in ne na prenapetostne zaščite v srednjenapetostnem distribucijskem omrežju na splošno, tudi ni mogoče slediti navedbam naročnika, da tipizacija dokazuje, da je »*uporaba razreda DH v distribucijskem kontekstu predvidena kot standardizirana rešitev*« oz. da izkazuje splošno tehnično usmeritev za uporabo opreme v distribucijskem sistemu.

Glede na navedeno Državna revizijska komisija ugotavlja, da naročnik ni navedel utemeljenih in objektivno opravičljivih razlogov, povezanih s predmetom javnega naročila, ki bi opravičevali omejevanje konkurence izključno na ponudnike, ki ponujajo odvodnike prenapetosti razreda DH, in bi opravičevali izključevanje ponudnikov, ki ponujajo odvodnike prenapetosti razreda SL. Ker naročnik za določitev sporne zahteve ni uspel izkazati objektivno opravičljivih razlogov, Državna revizijska komisija ugotavlja, da je sporna zahteva oblikovana v nasprotju z 68. členom ZJN-3 in načelom zagotavljanja konkurence med ponudniki (5. člen ZJN-3) ter načelom enakopravne obravnave ponudnikov (7. člen ZJN-3).

Sklepno

Ker je vlagatelj v postopku pravnega varstva uspel izkazati naročnikovih kršitev pri oblikovanju tehničnih specifikacij, je Državna revizijska komisija na podlagi druge alineje prvega odstavka 39. člena ZPVPJN zahtevku za revizijo ugodila. Ker je v konkretnem primeru rok za prejem ponudb

že potekel, prejeta ponudba pa je že bila odprta, in ker naročnik po poteku roka za prejem ponudb, glede na prvo poved iz drugega odstavka 67. člena ZJN-3, ne sme več spreminjati in dopolnjevati dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, je Državna revizijska komisija predmetni postopek oddaje javnega naročila v celoti razveljavila. Ugotovljene kršitve pri oblikovanju določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila namreč ni mogoče sanirati z milejšim ukrepom (tj. z delno razveljavitvijo postopka).

Skladno z določili tretjega odstavka 39. člena ZPVPJN Državna revizijska komisija naročnika napotuje, naj, če se bo odločil izvesti nov postopek oddaje javnega naročila, pri oblikovanju določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ravna v skladu z ZJN-3 in temeljnimi načeli javnega naročanja, pri tem pa naj upošteva tudi ugotovitve, kot izhajajo iz tega sklepa.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa.

S sklepom št. 018-149/2025-20 z dne 6. 2. 2026 je Državna revizijska komisija vlagatelju, na podlagi drugega odstavka 36. člena ZPVPJN, naložila, da za izdelavo strokovnega mnenja založi predujem v znesku 15.000,00 EUR, kar je vlagatelj tudi storil. Strokovnjak je svoje delo obračunal v vrednosti 12.200,00 EUR, kar Državna revizijska komisija ocenjuje za ustrezno višino in mu jo priznava v celoti. Glede na navedeno, se razlika do založenega zneska predujma v višini 2.800,00 EUR vlagatelju vrne na njegov račun.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Vlagatelj zahteva povrnitev stroškov, nastalih v postopku pravnega varstva. Če je zahtevek za revizijo utemeljen, mora naročnik iz lastnih sredstev vlagatelju povrniti potrebne stroške, nastale v predrevizijskem in revizijskem postopku (tretji odstavek 70. člena ZPVPJN).

Državna revizijska komisija je vlagatelju, skladno s 70. členom ZPVPJN in skladno z Odvetniško tarifo (Uradni list RS, št. 2/2015 s sprem.; v nadaljevanju: OT), kot potrebne priznala naslednje priglašene stroške:

- strošek dolžne vplačane takse za revizijski zahtevek v višini 2.000,00 EUR,
- strošek odvetniške storitve za zahtevek za revizijo v višini 1.800 točk (prva točka tar. št. 44 OT), kar ob upoštevanju vrednosti točke in 22 % DDV znaša 1.317,60 EUR,
- izdatke v pavšalnem znesku po tretjem odstavku 11. člena OT (in sicer 2 % od skupne vrednosti storitve do 1.000 točk in 1 % od presežka nad 1.000 točk) v višini 28 točk, kar ob upoštevanju vrednosti točke in 22 % DDV znaša 20,50 EUR,
- (potrben) strošek izdelave strokovnega mnenja, pridobljenega v revizijskem postopku, v višini 12.200,00 EUR.

Državna revizijska komisija vlagatelju ni priznala:

- presežka nad priznanimi stroški za strošek odvetniške storitve za zahtevek za revizijo, saj glede na vrednost spora (slednjo predstavlja ocenjeno vrednost, ki v konkretnem primeru znaša 250.000,00 EUR brez DDV) za njihovo priznanje ni podlage v OT,
- v zahtevku za revizijo priglašene stroške za »pregled dokumentacije«, saj so ti stroški zajeti že v strošku odvetniških storitev za sestavo zahtevka za revizijo (sestava zahtevka za revizijo namreč že po naravi stvari vključuje pregled listin in dokumentacije) in jih ni mogoče priznati kot samostojnih storitev v smislu tar. št. 43 OT (prim. npr. odločitve Državne revizijske komisije v zadevah št. 018-083/2016, 018-221/2017, 018-006/2020, 018-014/2025),
- priglašene stroškov za odvetniške storitve za sestavo vloge z dne 25. 11. 2025 (s katero se je vlagatelj opredelil do naročnikovih navedb v odločitvi o zavrnitvi zahtevka za revizijo), za sestavo vloge z dne 9. 12. 2025 (s katero je predložil standarda in zahtevane prevode, katere bi moral priložiti že zahtevku za revizijo), za sestavo vloge z dne 9. 1. 2026 (s katero se je

vlagatelj opredelil do naročnikove vloge z dne 16. 12. 2025) in za sestavo vloge z dne 23. 3. 2026 (s katero se je vlagatelj opredelil do strokovnega mnenja), saj ti v konkretnem primeru niso bili potrebni (peti odstavek 70. člena ZPVPJN v povezavi z osmim odstavkom istega člena, pa tudi drugi odstavek 2. člena OT) - navedbe vlagatelja v izpostavljenih vlogah niso pripomogle ne k hitrejši ne k enostavnejši rešitvi zadeve,

- priglašenega presežka nad priznanimi stroški za izdatke v pavšalnem znesku po 11. členu OT, saj za njihovo priznanje ni podlage v OT,
- razlike do priglašenih stroškov za izdelavo strokovnega mnenja ni dolžan povrniti naročnik, pač pa mu jo bo vrnila Državna revizijska komisija (gl. odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa).

Državna revizijska komisija je tako vlagatelju kot potrebne stroške priznala stroške v višini 15.538,10 EUR, ki mu jih je dolžan povrniti naročnik v roku 15 dni od prejema tega sklepa, po izteku tega roka pa z zakonskimi zamudnimi obrestmi do plačila. Višjo stroškovno zahtevo vlagatelja je Državna revizijska komisija zavrnila.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 3. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk:

Zoper to odločitev upravni spor ni dovoljen.

Predsednica senata:
mag. Zlata Jerman, univ. dipl. prav.,
članica Državne revizijske komisije

Vročiti:

- naročnik,
- vlagatelj – po pooblaščenju,
- RS MJU.

V vednost:

- Oddelek za splošne, pravne, finančne in kadrovske zadeve, tu.

Vložiti:

- v spis zadeve, tu.